

Szerkesztőségi Iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmendetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitors térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nekülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben posta utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Közegészségügyi állapotainkról.

A belügyminiszternek a közegészségügy állapotára vonatkozó jelentéséből, mely az 1880-ik évről szól, kitűnik, hogy Magyarországon csak 68,707-tel volt több a születettek száma az elhaltakénál. E minimális szaporodás a lakosság számát és a magyar faj szaporodási képességét tekintve, feltűnően kevés s ha így haladunk, úgy népeességre nézve későn leszünk nagy állam.

Itt nagy baj és oknak kell lenni. — A baj és ok nem az, hogy kevesen születnek, hanem hogy sokan elhalnak.

Mi okozza a nagy halandóságot, ezt már többen keresték. A miniszteriális jelentés felvilágosít. — E szerint az 1880-dik évben száz beteg ember közül 38 nem részesült orvosi segély és ápolásban, vagyis, ha rendszeresen gyógykezeltettek volna, legalább 60000 ember maradhatott volna meg életben és a hazának. Kétségkívül nem volt kedvezőbb az állapot az 1881-, 82. és 83-ik években sem, s ilyen lesz mindaddig, míg a létező bajok nem orvosoltatnak, az okok el nem enyésztenek. Lássuk egyenként:

Az egyik ok az, hogy igen sok a szegény ember, a ki rosszul táplálkozik, éhez, fázik s ha megbetegszik, orvosra és gyógyszerekre fizetni nem bír, sőt olyan is nagyon sok van, a kinek jó Istenén kívül senkije, betegségében gondviselője, ápolója nincsen. — Ehhez járul még az anyagi szűkölködés, mely meg nem engedi, hogy a beteg jobb eledellel táplálkozzék.

A másik ok az, hogy a köznép még nem akarja megbecsülni az emberi élet értékét; sok paraszt ember többre becsüli pénzét, marháját, mint saját vagy övéinek életét. Innét van, hogy orvosi segélyhez és gyógyszerekhez csak ritkán fordul s ha igen, rendszeresen akkor, a mikor már nem orvost, hanem papot kell hivatni. De egy orvos és gyógyszerrel mindig megelégszik, mert már azt is nagyon sokalja s mindig azt tartja, hogy halál ellen nincs orvosság.

A harmadik ok a paraszt lakások tisztátalan-

voltában keresendő, a mesterséggel, p. o. agyagiparral foglalkozó népnél, mely az agyagot télenyáron a szobában készíti és szárítja, a rosz szokásban, a melyre senki nem ügyel. Innét van, hogy iparral foglalkozó nép közt alig van egy jó kinézésű ember,

A negyedik ok az, hogy a miveletlen, tudatlan, előítéletes nép közt sok a javas, kuruzsló ember, a ki addig folytatja a „házi szerekkel” a gyógyítás mesterségét, míg a beteget a más világra nem küldi.

Az ötödik ok az, hogy a körorvosi intézményről szóló törvény, jóllehet 8 éve áll, fenn nincs mindenütt végrehajtva. Gömörben tudok egy orvosi kerületet, hol körorvost mai napig nem tudnak kapni. Kétségkívül így van ez másutt is. 1880-ik évben 1236 orvosi kerület közül csak 720-ban volt körorvos, 516-ban nem volt. — Lehet, hogy már e szám is fogyott, mert több körorvos elhagyta állomását. — Hivatszolgái fizetés mellett nem is lehet másképen. A legtöbb körorvos fizetése 400—500 frt s csekély látogatási díj, legjobb esetben 1000 frt, de ezt is rendetlenül, pontatlanul kapja. — Az ilyen fizetés megjárja Amerikában, hol az orvosnövendék 2—3 év alatt diplomát kap, az orvosok gomba számra nőnek, de nem Magyarországon, hol az orvosnövendékek 6—7 esztendő kell töltenie az egyetemen, s a pálya ezrekbe kerül.

A hatodik ok az, hogy az orvosi kezelésre és jó ápolásra szorult beteg kórházba nem mehet, mert ezek száma kicsiny. Magyarországon van 12,835 község, s kórház összesen 178, 74 községre esik tehát egy kórház.

A hetedik ok az, hogy a törvény amaz intézkedése, mely szerint a szülők tanköteles gyermekeiket gyógykezeltetni kötelesek, nincs végrehajtva. A szüléket erre senki nem kötelezi, ezért a községben senki felelősségre nem vonatik. Nincs kellő felügyelet arra, vajjon az orsz. törvény minden pontjában végre van-e hajtva vagy nincs, pedig ha egyszer törvény, legyen törvény.

Ezekon kívül nagy hiba és káros szokás az is,

hogy a törvényhatóságok — természetesen a fenálló szabályok értelmében — megengedik, hogy a 14 éves leánygyermeknek férjhez mehessenek s gyermekkorukban anyákká legyenek. Tapasztalatból tudom, hogy az ilyen anyáktól származó gyermekek közt a legtöbb gyenge szervezetű s az ilyenek közt nagy a halandóság.

Végtére pedig sok embert a tulságos pálinkaivás visz el a másvilágra.

Ha legfontosabb az emberre nézve hogy éljen, s ha az állam legelső érdeke, hogy a nép kellőleg szaporodjék s erőtlen, munkaképes polgárai legyenek, e szomorú közegészségügyi állapotokon mielőbb segíteni kellene, egyszerűen a létező törvény szigorú végrehajtásával. Nevezetesen pedig gondoskodni kell, hogy:

1. A szegény, vagyontalan betegek az illető község által ingyen gyógykezeltesse.
2. Minden beteg gyógyítása kötelességgé tétessék s a költségek a községi előjáróság által szedtetessék be.
3. A lakások tisztán tartassanak s e felett a községi előjáróság felügyeletet gyakoroljon s felelőssé tétessék.
4. A javas- és kuruzslóasszonyok pacienseikkel együtt szigorúan büntetessék.
5. Minden kerületben körorvos alkalmaztassék és fizetése 1000 frt készpénz minimumra szabassék, pontosan kiszolgáltatassék. E ezből a körorvosokat az állam fizesse s fizetéseket — az állami adóval szedesse be.
6. A kórházak szaporitassanak s faluhelyeken közköltsegen betegápolónok alkalmaztassanak.
7. A beteg tankötelesek lelkiismeretes gyógykezeltetésére a szülők szoritassanak s azért a bíró tétessék felelőssé.
8. Meg ne engedtetessék a 14 éves leánygyermeknek ezen korban való férjhez menetele; végre
9. A pálinkaivás korlátoztassék az által is, hogy a káros hitelügyletekről szóló törvény és törvényhatósági intézkedések mindenütt végrehajtassanak.

Meg vagyok győződve, hogy ha ezen pontok mindegyike alkalmaztatni fognak, a belügyminiszter ur a közegészségügy állapotáról szóló legközelebbi évi jelentése sokkal kedvezőbb és örvedetesebb leend az előbbinél.

Vitéz Lajos.

A rimaszécsi képviselő választásról.

Midőn e sorok írásához fogok, még telve van lelkem az öröm mámorával s keresnem kell a szavakat, hogy méltóképen adjam vissza a képet, mely a rimaszécsi választás al-

jetek. Vénül az ember. Nem bírja a esontom a nagy evezőt. Majd csak kormányosnak maradok, huzzanak a legényeim, elég fiatal rá az erejük.

— Aztán napszámért mennek a legényei? — szölt a fiatal Boeskor Péter.

A mi azt jelentette, hogy az öreg az ötven forintot szeretné megnyerni nagy ladikjával, de nem vesz társat maga mellé, hogy osztakoznia ne kelljen, mivel legényei napszámért is elvégzik azt a munkát.

Az öreg egy szót se szölt, csak dörmögött.

Boeskor Péter szava világot gyújtott agyában.

Nem is gondolt még arra. Osztozni akart legényeivel, így gondolta legalább. De olesóbban jut hozzá, ha napszámba fogadja őket. Utóvegre így sem kockáztat semmit sem, mert kijelenti, hogy csak úgy fizet, ha megnyeri a díjat. (Különben nem igekeznék egyik sem.) Rádásul ha jó viselik magukat, egy iteze borra számíthatnak. Milyenre, azt persze elfelejti nekik megmondani. (Virágosodik egy akó a pinczében.)

— No majd ott leszünk, veté közbe foghegyről Biczó Tamás.

— Ejnye de nagy hangon beszélsz öcsém, mintha már kezdedben lenne az ötven forint.

— Már zsebemben érzem.

— Hm! aztán mit adsz, ha megengedem nyerni?

— Azt a szép pipát, a mit a mult héten néztünk a veszprémi piaci boltosnál.

— Eladják azt nélkülöd öcsém.

— Csávázzák ki a bőrömet, ha meg nem kapja kend.

— Nem kívánom én a bőrödöt. Olesóbbal is megelégszem. Tudom, hogy lekellene huznod.

— Azt majd meglássuk.

— Te! szavadat mered-e adni, hogy elveszed azt a leányt — látod, a ki ott szalad az iskola előtt — látod?

— Bali Terka! — kiáltották nevetve valamennyien. Valóban Bali Terka futott az iskola előtt a tulsó soron. Futott pedig azért, mert már messziről észrevette a nagy csoportot s kiakarta kerülni a esufolódást. Az az hogy így sem menekült meg a mosdatlan száju emberek gúnyjától, de legalább nem hallotta s az ember kivétel nélkül nem

T Á R C Z A.

Hallgat a dal . . .

Hallgat a dal, hallgat, régen
Elnémult az ajkon,
Hogy kivirult a tavaszi
Vadvirág a hanton.

Hogy megzendült a pacsirta;
Dala, fenn a légben,
Tavaszi sugár, meleg sugár
Hogy kigyult az égen.

Hogy templom lett a természet
Kint az áldozónak,
Minden bokor egy-egy oltár
Amaz örök Jónak.

Hála ének a madár dal,
Mi magasba szállott,
Megzendülve mi betölté
Az egész világot!

Mit keresne itt a költő,
Dalra minek kelne?
Dala csak egy elhaló hang
Üres akkord lenne.

Költemény ma a természet
Maga; nyitott könyve:
Érdő, mező, olyan édes
Elmerengői benne.

Elragad a völgy, a halom,
El ezer virága,
Hús ligetnek zöld fa lombja
Ránk boruló ága.

Hagyjuk a dalt, mig levelet
Hullat a fa sárgán.
Szél süvölt az őszi tájon
Ősz zilált fa ágán.

Szöljön akkor, dal között el-
Mulni ha nem szebb-e?
Majd a halált, az elvált
Tegye edesebbé.

Borsody Béla.

Halász-verseny a Balatonon.

Irta: Sziklay János.

Készítik megint ladikjukat a tihanyi halászok. Aratás után lesz megint nagy dinom-dánom. Nem egy esztendeje már, hogy tihanyi halászok nyerik meg az első díjat a halászok versenyében, remélik, tán most is nekik juttatják majd az urak a szerenését.

Jól gondoskodott az ur isten, hogy szükségét ne szenvedjenek. A hal megfogyott, de a kereset nem fogyott meg annyival, az az egy óra, a meddig huznak, fölér többel, mint egy huzással, mert halat nem fognak ám ötven forint árát egy huzásra mai napság.

Készülnek hát erősen. Csak Biczó Tamás jár lehorasztott fejfel. Őt nem érdekli az egész komédia. Tavaly ugyan részt vett benne, de . . .

Itt megakad még a gondolata is. Ha ez a de, ez a de ott nem volna Mennyi mindent mond el ez a de annak, a ki tudja a történetét.

Pünkösöd után volt valamelyik ünnepnap. A Boeskorék háza előtt a nagy eperfa alatt ültek. (Mert az egész faluban nincs olyan eperfa mint ott.) Az eperfa alól belátni a tóra. Sima volt mint az üveg, még olyan messziről is meglehetett benne látni az égen uszkáló felhőrongyokat.

— Csak ilyen idők legyen akkor is, ha versenyt futunk — szölt az öreg Pántlikás Gábor, a ki az első évben husz pengőt gyűrt zsebre ladikjaért, pedig egymaga evezett, mig a többiekben ketten, hárman is izzadtak. (A rosz nyelvek ráfogták, hogy csak azért nem vett társat maga mellé, mert nem akart a nyereségen osztakozni.)

— Az idén is megy kend? — kérdé tőle Biczó Tamás.

— Megint maga?

— Talán nem tetszenék? Minek adjam ki a munka felét, mikor magam is megbirom! . . . Hanem hát ne fél-

kalmival lelkemet hatalmasan megragadta s még most is ed-s ringásba tartja. Előttünk, kik a közjogi ellenzék zászlója alatt küzdöttünk, kitarással, de sikertelenül, szinte álomnak látszik az a szép győzelem, mit a jelen képviselő választás alkalmával kinyerui szerencsések voltunk. Pedig hát nem álom, a legteljesebb valóság az, a miről írni kívánok. Tisztelet mindazoknak, a kik e győzelem létrehozásában befolyásos tényezők voltak.

Mint minden gyűlekezés, úgy ez is esendesen kezdődött s mi, kik csaknem első voltunk a megjelenésben, remélni se mertük, hogy ebben a szorgos munkaidőben annyi ember elhagyja az otthont, hogy egy szíves éljenti jöjjen kiáltani a közszeretnek örvendő képviselőnek, mint a menyit itt egy gomolyban láttunk. Jól esett a kedves családias.

Török Bálint elnök nyolcz órakor pontban megnyitott-nak jelenté ki a választást s elfogadta a képviselőjelölt ajánlatát. Erre aztán folyton szaporodott a választó közönség, lengtek a zászlók, hangzott a dal, robogtak a kocsiok.

A simonii és rimaszécsi ifjuság élükön Fáy István és Alexy Istvánnal lovas bandériummá alakulva, egy hosszú kocsisor kíséretében elébe ment a képviselőnek s a rimaszécsi kísérelőn várta az érkezést. Hogy mit érezhetett a derek férfi abban a pillanatban, midőn a bandérium az erdő árnyából váratlanul előbukkant s egy hatalmas éljen kiáltás után a menethez csatlakozott, azt leírni alig lehet. Az ily pillanat boldogsága felér egy örökkévalósággal. Nem volt előkészítve, a lelkesedés hévenyészte s hatása épen azért volt megragadó.

Itt verődött azután össze az inpozans menet, mely nagy-szerűen érdekes látványt nyújtott s örömkönyűket esalt mindazok szemébe, kik annak szemlélői voltak. Simoni maga 52 kocsival volt képviselve a menetben, hozva magával a ritka szép selyem zászlót, melyre sem több, sem kevesebb, mint 1848 van hímézve, mint egy archimedesi pont, mely hivatra van kiforgatni; borból a mai közös-ügyes világot. Rajtok kívül özlönöl az egész Balogvölgy, telve közörmel. Pár kocsi úri nőekkel tette érdekesebbé a menetet. A római gladiatorok triumfusa lehetett látványosságban megragadóbb, de a szeretet és bizalom-szülte melegség aligha volt ily erősen képviselve benne. A ragaszkodás ilyenét nyilatkozatára az ország bármely képviselője büszke lehetne. Az éljenek, a mik felhangzottak, nem voltak megfizetve, a kebel mélyéből fakadtak. Ilyen éljenekért nem szoktak napidíjat követelni, ezeket megfizetni csak viszonzeretettel lehet.

Az utca egyszerre megnépesült, a nagy tömeg esendes méltósággal hömpölygött közelebb-közelebb a választás színhelyéhez, a vendéglőhöz, hol a várakozó közönség ismét riadó éljennel fogadta a bevonuló képviselőt. A Falk József háza volt a képviselő megálló helye, ki szíves készséggel barátságos vendégszeretettel fogadta nemesek őt, hanem mindazon urakat és hölgyeket, kik nála látogatást tettek. Mielőtt azonban elfoglalta volna a barátságos szállást, egy szíves köszönetet mondott a banderistáknak, kik bevonulását diadalmenetű váraozolták.

Jelen levén ekként az egész választó-közönség, miután Bornemisza Istvánon kívül képviselőnek senki más nem ajánlatott, kilencz óra után Török Bálint a következő szép beszéddel tette közzé a választás eredményét:

„Üdvözlöm e kerület szép számmal egybegyűlt választó polgárait, kik hazafiai kötelességök teljesítése végett gyűltek össze ma, hogy az alkotmányos jogok egyik lényeges részét, az országos képviselő választását gyakorolják.”

„Alkotmányos nemzetek kiváló s legszebb joga ez, melyet elődeink bírtak s gyakoroltak már akkor, midőn ősi hazájukból kiindulva új hazát keresni jöttek e földre, melyet ezer év óta magyarok földjének nevezünk. Örizzük s becsüljük e jogot t. választók, ez biztosítja alkotmányos szabadságunkat s nemzeti létünket egyiránt.”

„Lázás tevékenységgel s igaztossággal folynak ország-szerte a választások lelkesítő példáját látjuk sok helyen a hazafias buzgalomnak, hol tiszta meggyőződés s elhűség vezérli a választókat; míg ellenkezőleg számtalan helyen merül fel hazánkban még most is azon mélyen elsomorító jelenség, hogy a választókön a lélekvásárlás undok rendszere üzetik.”

„Önök t. választók ezuttal egyetértés s közmegállapodás vezette e helyre, a törvényszabta határidőn belől

ugyanis e kerület részére csak egy képviselőjelölt ajánlatott, kinek nevét Önök zászlóikon lobogtatják, kinek nevét csak az imént is a lelkesedés fokozatos emelkedése mellett hangoztatták. Mint a választás vezérletével megbízott hivatásomhoz képest, de a törvény rendelkezésének kifolyásaként is eselekszem, midőn önök egyedüli jelöltjét Bornemisza István urat a kerület országgyűlési képviselőjének nyilvánítom.”

Török Bálint mindig szívesen hallgatott szónok, de a jelen alkalommal, midőn elnöki enunciatójába saját lelkének örömeit is belé leheltte, kétszeres ereje volt szónoklatának. A közönség lelkes éljennel jutalmazta őt. Erre Mária-assy Andor emelt szót s kérte a választó közönséget, hogy a már megválasztott, kedves képviselő köztudomás szerint helyben lévén, menesztessék hozzá egy küldöttség, felkérni arra, hogy a mandátum átvétele végett szíveskedjék megjelenni.

Az indítvány értelmében a küldöttség csakugyan elhozta az ünnepelt férfit, ki az éljenzés lecsillapulta után következő nagy tetszéssel találkozott beszédet intézte a választó közönséghez:

„Tisztelt választó közönség! Midőn az igen tisztelt választási elnök ur kezéből képviselői megbízó leveletem átveszem kedves kötelességemnek ismerem önökhöz röviden egy pár szót intézni.

Mindenekelőtt örömemnek adok kifejezést, hogy létrejött a tervezett kiegyezés a rimaszécsi választó-kerület két ellen-zéki pártja között s ez egység megzavarva egy pillanatra sem lett. Azt hiszem, ennek nemesek én, hanem minden igaz hazafi szívéből örülhet, látva azt, hogy a viszonyok megérlelték bennünk annak tudatát, hogy ha a hazának igazán javát ohajtjuk, nem egymással ellenségeskedve, de egymással szövetségbe kell hazulunk, hogy célunkat elérjük.

Üdvözlöm szíveimből az egyesült párt vezérferfiát, a kik e szövetség tervezői voltak. Övek az érdem első sorban, de épügy megilleti az elismerés a választók minden egyes tagját, kik ez eszme megvalósításához szívvel, lélekkel hozzájárultak. Azt hiszem, eléggé ismer engem mindenki s ép azért felteszi rólam, hogy nem önérdékből szólok, hanem annak tulajdonitok fontosságát, hogy e megtisztelő állásra önök bizalma ép engem szemelt ki; biztosítom, hogy itt nem a személy hanem az a tény a határozó, hogy ez esetben régi bűneinkből levetkeztünk egyet: a pártoskodást, s szaporodott erényünk az egymás iránti bizalom-, az egymáshoz való közeledéssel.”

„Nem akarom önöket hosszas beszéddel fárasztani s talán a közbizalom ily megható nyilvánulása perczében nem is volnék rá képes. Magas ígéretekkel nem állok önök elé, hanem mielőtt búcsut vennék önöktől s az egész választó közönségnek hálás köszönetet nyilvánítanom, egy az, a mit hatalmamban áll ígérni, hogy t. i. sikerüljön vagy nem győztesen hozom ki a zászlót, a közjogi ellenzék zászlóját a parlamentből ünnepélyesen ígérem, hogy azt tisztán mosoktalanul helyezem vissza annak idején kezökbe. Isten önökkel. Eljen a koronás magyar király! Eljen a haza!”

A rimaszécsi választó-kerület régen nem részesült már abban szerencsében, hogy megválasztott képviselője ajkairól a választás befejeztével csak egy szíves köszönő szót is hallhatott volna. Zsebredugta a mandátumot, kifizette a kontót, aztán odább állott, még csak azt se mondta, hogy befellegzett. Annál nagyobb sensációt kellett azért a megválasztott képviselő beszéde, ki a hosszas hallgatás után végre megtörte a csendet s bebizonyította, hogy a képviselők nincsenek némaságra kárhöztaiva. Beszéde, megjelenése, szabatos előadása mindenkit megnyert, lekötölezett s midőn az emel vényről lépett, perczekig tartó éljenzés- s baráti részéről elismerő kézzorítással találkozott. Ezután a közönség köréből egy tisztos öreg, radnői Pósa Imre állott fel és egy egyszerű nyelvezettel írt, de igaz érzésből fakadt versezettel köszöntötte fel az új képviselőt.

Tíz óra felé bekövetkezett az apostolok oszlása. A lelkes éljenzésben kifáradt torkok megnyitására gondoskodva léven, oszlottak szét helységenként is kiki a maga körében egyetértő barátsággal, daliközás között fogyasztotta el a neki jutott menászt és vínászt. Rendzavarásnak még csak árnyéka sem fordult elő. Ugy, hogy az odarendelt két esendő kénytelen volt szegény-szemre idő előtt hazamenni. Doktort se lehetett látni. Ok nem szeretik az ilyen szélesenedes

választást, nekik bezuott tanulmányfők kellene. Az olyan tanulmányfők, a mik ott voltak, praeparató alá aligha fognak kerülni valaha. Hála Istennek a választás is egészséges volt, a választó közönség is egészséges maradt. Igaz, hogy a nagy örömben voltak, de csak nagyon elvéve csatavesztes eslestek is, de ezeknek nem kellett doktor.

A választók már délfelé szállingóztak haza felé, mielőtt eltávoztak volna azonban, minden község eljött lobogó alatt a képviselőhöz tisztelegni s köszöntéssel és éljenzéssel búcsúzott e! tőle.

Az intelligencia a vendéglő előtti árnyas térségen foglalt helyet s társalgebra várta az ebéd idejét. Az idő lassu folyását jelentékenyen megkönnyítette Hanvay Zoltán, ki szeretettel kívánt tanuja lenni közeli rokona fényes diadalának. Elményei, külföldi tapasztalatai, melyeket mint hírneves k ö n o f i l szerzett s melyeket édekesen tudott előadni, egészen kitöltötték a 10 és 12 óra közti hézagot, a mi pedig egy várakozó közönségre felette unalmas dolog.

Végre aztán végre harangoztak délre, udvari ebédre. Hatvan, hetven teríték várta készen a közönséget a vendéglő két termében. Az ételekről nem szólok, mert azok csak meilikes dolgok, de annál többet szólok a borokról, melyek egyenesen a képviselő pinczejéből kerültek s íz és zamat tekintetében olyan felségesek, hogy egyenesen vissza lehetne őket a szőlőhejba töltögetni s csemege gyantát áruigatni. Az ilyen borok már csakugyan nem kell ezéger: Hogy milyen jó bor volt, annak magyarázatát mondom, hogy a ki csak belőle ivott, mindenki szét akart pattanni a lelkesedéstől. Megekedtek a röppentyűk, a pohárköszöntések. — Legelőbb alólírott köszöntötte a megválasztott képviselőt, hasonlítván őt egy fiatal hajadonhoz, kit legelőször visznek a bálba. Bál az is, a hová ő megyen, országos bál, férfibál, hol az emberek egymást tánczoltatják. Kívánta, hogy ne fíradjon el a tánczban, ne hagyja el a bált éjjel előtt s azok sorában küzdjön, akik a haza függetlenségéért kitarással küzdenek s azt kiáltják: „Csárdás virradtig!” Utána a megtisztelt szónokolt s elhárítván magától még csak feltevését is annak, hogy valaha zászlójához hűtelen legyen, éltette a két párt vezérferfiát, a kik osztatlan bizalommal ragaszkodtak az ő szeméjéhez. Később Katona Pál hosszabb beszédben köszöntötte fel a közjogi ellenzék nevében a képviselőt, mire az rögtön válaszolt, éltetvén a választó közönséget. Nagy tetszéssel találkozott Tóth Samu elmés toasztja, ki a németekhez küldte a képviselőt megtanítani őket arra, hogy tanulják megbeszélni a magyar nemzetet s legyenek már valahára jó szomszédaink. Ezután még Lenkey István, a közönség köréből Varga János talpraesett correctséggel, a képviselő több ízben. Török László és ki tudja még kik szóltak, mindenki lelkesen, pünkösti tüzzel. — De annyi öröm talán egyikükből sem tört ki, mint Fáy István és Lenkey István urakból, kik közül az első fényesen bebizonyította, hogy nemesek a banderiumnak tudott, hanem a zenebandának is tudna vezetője lenni. Utóbb aztán neki melegevő, népszónokká lett s Lenkey Istvánnal verseny szónoklást rendeztek. Gondolni lehet, hogy a forumot nem hagyták ott diestelenül.

Szóval a szerencsés választás öröme kifejezve volt minden arcon s még a kik távozni szerettek volna is ügyesbajos dolgaik miatt, annyira letapadtak, hogy madjnen ott találta őket az öreg este.

Leteszem már a tollat, hogy kipihenjem az öröm mámorát még felalomban is azt kiáltva: Eljen Bornemisza István, Adjon Isten a hazában sok ilyen szép képviselő választást!

Ruszkay Gyula.

Fáy László képviselő beszéde.

Tisztelt választók!

„Öszinte bizalmuk és barátságunk, mely által önök esekély személyemet már másodszer e nagyon megtisztelő, de súlyos felelősséggel járó képviselői állás betöltésével megajándékozni szíveskedtek, mélyen meghatótt; — s engedjek kímóndanom, hogy öröm és büszkeség dagasztja keblemet, midőn oly magaslatos feladat megoldásában részesítenek, minő a képviselői mandátum átadásával minden egyes képviselőnek osztályrésztül jutott.

Ezen megtisztelő bizalmuk kétszeres munkásságra sar-

áll sokkal magasabban annál a madárnál, mely szintén azt hiszi magáról, hogy ha nem lát másokat, őt sem látják.

Szegény Terka nem tehetett róla, hogy csunya lett időnek előtte. Mert ő is csak oly szépek születtek, mint más fehérszemély.

En legalább nem hallottam, hogy valakinek valaha csunya gyermeke születtek volna.

De amint az erdei fák között is ki egyenes, sudar nő-vésű, ki meg görbe, az emberek szépsége is azonképen változik meg, a mi nagyon természetes és helyes dolog, mert ha rút nem lenne a világon, nem veszitenék el a férfiak az eszöket, pedig mi lenne vajjon az emberi társadalomból, ha minden férfi okos volna?

Bali Terka tehát rút volt, talán legrutabb a faluban. Nem kellett volna neki mondanj, érezte jól maga is; annál inkább fájt a lelkének, ha eszöftak miatta.

— Nos hát elveszed azt a leányt? — folytató az öreg Pántlikás félban maradt beszédjét — ha nem nyered meg az ötven pengőt?

Biczó Tamás megpödrötte bajuszát, felnézett az égbe, nem hogy tanúságul hívja, hanem hogy tanácsot kérjen tőle, aztán meggondolva magát, vagy elbizakodottságában jó szel-et elvárva a felhőktől, rá mondta szilárd hangon:

— Elveszem.

Szörnyűködés moraja futott végig a csoporton. — Jól van szolgám — választott az öreg Pántlikás — dicsérem a nagy bátorságodat, hanem meggondoltad-e mit eselekedtél? . . . hamar megeshetik ám a szerencsétlenség, eltörlik a lapátod vagy markosabb legények kerülnek a többi esónakba, nem tudjuk nem fájdalom meg más falubelieknek is a foguk az ötven pengőre.

— Eh! csak köztünk lehet szó a nyeresről! Nines olyan evező az egész Balaton mentén mint a tihanyi.

— Hát iszen nem kissebbitem én sem magunkat; de nem vagyunk ám mi sem mindenhatók, meg aztán ne menjünk tovább a határunknál, ha senki más nem jön akkor is kettőnkön áll a vásár . . .

— Majd elvállik.

— Gondold meg azt is, hogy ha nyersz is nem kapsz leányt a faluban mind elküld Bali Terkához, rád fogja, hogy

arra vetted a szemedet, mert másképen nem fogadtál volna rája . . .

— Arra sines kendnek gondja.

— Nem bánom hát.

— Szavamat adtam.

— Nagy szó.

— Megis tartom.

— Még nagyobb szó.

— Most pedig hagyjanak békén.

— Mi miattunk akár a füledre fekhetel, csak a hívó szóra ott teremj.

— Majd meglássuk kinek a hajója áll ki előbb!

S valóságga lett ez a büszke szó. Biczó Tamás hajója volt az első a halász esónakok közt a füredi uszodánál. Nyolcz kenyeres pajtása húzta az evezőket. Ő még hidegen ült a kormányos padján, arczán az igaztosságnak szikrája sem látszott. Nyugodtan mérte végig szemeivel a Balaton esőndes síkját. Barna hajának egy-pár kiszabadult fürtje fáradtan tapadt izzadt arczához, nem gondolt arra, hogy visz-sza tolja a kalapja alá.

Az uri esónakok már megfutották a pályát. A gőzhajó fődélzetéről, mely a czélpont irányában keresztben vetett horgonyt, zajos bátorító kiáltással fogadták a győzőket. Egyik-másik hosszú testü sajka oda siklott a halászokhoz, a bennülő tarka inges uri ember biztató serkentést kiáltott fel a halászokhoz, a kik megköszönve a jó szándékot, pajkosan csapták súlyos evezőjüket a vízbe, telefőcsölve szétrázott habbal a hivatlan bátorítót. Megingott a könnyű sajka, mely olyan volt a nehéz bárka mellett, mint a lomha testü harcra körül uszkáló garda.

Csöngetnek.

Jönnek a halászok.

A nagy bárkák közül csak kettő jelentkezett eddig. Biczó Tamásé meg egy lovasi emberé.

Mit akar ez itt? gondolja Biczó. Haesak azért nem állt be, hogy megkapja legalább a harmadik díjat, a tiz forintot! Mert az elsőt . . . azt még Pántlikás Gábornak sem engedi oda. Pedig az ugyancsak erőlködik ám érte. Már csak azért is, hogy nyakába varhassa azt a falu esűját. Hogy nevetne rajta teljes életében. No de ne vássék benne

a foga. Majd megmutatja, hogy szavának áll a nélkül, hogy

Terkához kötné a szavát. Már jön is az öreg. Nem ül, hanem áll a csónak hátulján, fehér hajára aranyos port hint a tüzes délutáni nap, fekete arczának barázdáin végig esurog a gyöngyvetés, fel sem fogja le sem törli, testével mozdulatlan áll és vi-gyáz, csak karjai járnak amint hol jobbra hol balra viszik a kormány lapátot.

Az indító felállítja őket a nádas öbölnél. A lovasi ember türelmetlenkedik, s akar elsőnek állani. Hiába magyarázgatják neki az urak, hogy egyforma szélességben kell a hajók orának állani. Nem érti meg. Végre is már enged-nének neki társai, nem győzi meg ugysem őket ha egy araszszal előbbre áll csónakjának orra, de ezt meg az uri komisszió nem engedheti. Ha nyerne, ellenfelei bizonyosan ennek tulajdonitának nyeresét.

Mikor aztán sehogy sem érthetik meg vele a dolgot, Biczó Tamás vállalkozik a megmagyarázására. Főlemeli magasra az evezőlapátot s rákiált a huzakodóra olyan hangon, hogy ijedten rebben fel a sok ruca megszárasa a nádas legbensőjéből, hogy hallgasson el már egyszer, kü-lönböben meghenpergeti a vízben, így meg úgy . . .

Tovább is fenyegetné, ha tiltakozólag bele nem szölua egy vén mozsár tompa puffanása.

Az induló jel.

— Rajta!

Szétnyilik egyszerre a tizenöt evező pár, mint a le-gyező, robogva-esobogva iramodik a három csónak a czél-pont felé.

Még csak száz lépés.

A gőzhajón megszólal a sürgető csöngetyü.

— Huzd . . . rajta! ne hagyj magad! . . . előre!

Pántlikás elől jár, a lovasi ember elmarad.

— Huzd! huzd! kiáltja Biczó pajtásainak.

— Osztóznunk! — dörgi az öreg Pántlikás a legények-nek — osztoznunk ha mondom. Ne hagyjátok magatokat! Nines szebb biztató szó az öreg szavánál. Szétrántják fehér pitykés mellényüket a legények, hogy szabadon járhassa a levegő mellüket, szuszogásuk tulhallatszik az evezők esapásán; nem tesz semmit, majd kifújhatják magukat azután.

kal mindazon törvényhozási teendők alkotásánál és hozatalánál, melyek mutatják annak, hogy a meglevő alapon hazánk és nemzetünk, nagygyá, hatalmassá s boldoggá fejlődhessek.

Ez alkalommal is mint a szabadelvű párt egyik meggyőződésből híve, s ez által inaugurálva s azonosítva magamat tiszt. választóm többségének politikai hitelveivel, fogom megkezdeni működésemet, szem előtt tartva e kerület s virágzásnak indult város érdekeit, s küzdve azon érdekek mellett szívós kitartással törvényeink által megengedett kereten belül.

Egy röviden összevont visszatekintést talán meg fognak engedni tisztelt választóm, mi az általunk elfogadott, s az ellenzék által annyira kárthatott politika irányelvei s ténykedése mellett felhozok. Mindazon erősen apostrophált s látnoki ihlettel terjesztett állításokkal szemben, melyet politikai elvi ellenfeleink szemünkre lobbantak, hogy hazánkat és nemzetünket politikánk a végromlásba dönti, s erkölcsileg és anyagilag tönkre teszi, mondom, ezen erős vádakkal szemben, én mégis az ellenkezőt vagyok bátor állítani, hivatkozva a tényekre, melyek, a mint tagadni nem lehet, mellett bizonyítanak.

Egy jó és egy helyes kormányzati politikának legelső és legnagyobb criteriuma anyagi és szellemi fejlettségének fokától függ; legfőképp pedig attól, vajlon ezen sarkalatos tényezők elérésében gyarapodjunk-e nemzetünk és hazánk, vagy pedig visszaesés észlelhető, már pedig tisztelt választók engedjék kimondanom, hogy mind e két téren, gyors és nagy előmenetelt tettünk, melyet csak is egy jó és tapintatosan vezetett, s nagyobb szabású politikai párt helyes kormányzata képes biztosítani és megadni.

Én tehát újlag is mint a szabadelvű párt egyik tántoríthatlan és buzgó híve, ha szabad magamat így kifejezem, ajánlom a tisztelt választóknak, hogy ragaszkodjanak továbbra is és küzdjenek e zászló alatt, mely a nemzet anyagi és szellemi előmenetelét tüzte feladatául, természetesen soha szem elől nem tévesztve alkotmányunk épségben tartását, tovább fejlesztését és honunk integritásának megővését.

Engedjenek meg tisztelt uraim türelmök ily próbára tételéért, s fogadják legőszintébb hálás köszönetem mind a tiszt. választók, mind pedig a közreműködött bizottság minden egyes tagjai azon fiáadásáért, melylyel nagyrabecsült bizalmuk folytán a képviselői állás elnyerhetésében támogatnak; — élteve hazámat és önéket, ajánlom magamat továbbra is barátságokba és szeretetökbe.

Felszólalás,

eredeti szavaink, kifejezéseink és szólamaink (— mondataink) érdekében.

(Folytatás.)

Keltsük csak életre e rövid tösgyökeres magyar szavakat, a mint következnek:

b í g: forgóesont esuklója.

c s e e s: 1. butyikó (nemely helyt tévesen sulyoknak is nevezik, de ez mégis más tárgy s a kádárok ütnek azzal, azért e fogalomkörrel az ő műszavuk is. 2. helység neve Abanymegyében. 3. ugynevezett bárányhimlő, — kifejezése: „Szel esése“ már ismertebb sok előtt.

c s o s z: 1. vas-talabor. 2. rozsz cipő, vagy papucs esoszogó hangja. (Első fogalmával székely-szó.)

c s u b: úszás közben labbal verni a vizet, — kifejezése „Csúbbal usztam.“ (Gömörmegeyi szó.)

c s u r: kő-edényből öntött folyadék hangja, — a esur párhuzamos szava c s o r, de ez ismert szó, (mindkettő székely-szó.)

c s ü g: mócsingos esontváz, — következő szólam már ismert „A vad megkeresi csügít.“

c z e p: cipőn levő u. n. pillangószerű tárgy, (komárommegeyi szó.)

c z e p e: barna fedelű s fehér belű vargánya-gomba. (hevesmegeyi szó.)

e z í r: csikos szerdás. (Csiki szó.)

d a g: állat-golyva.

d ó k: fonó kerék a tengelyvel együtt. (Székely-szó.)

d z s í b: kardvágás által okozott és sajongva égő seb, (Kun-szó.)

— Huzd! Huzd!

A másik esónakon is egyre int a serkentő kiáltás.

— Huzd! Huzd!

A esengetyű még sebesebben rázza nyelvét, szakadásig telik meg a gőzhajó párkánya, mindenki előre tolakodik, hogy lássa a győzöt.

— Eljen! Eljen!

Mint a diadalmi zászló, úgy repül az égnek az öreg Pántlikás lobogó fehér haja.

Egy esónakhosszal győzött. Felkapja a kormánylapátot, üdvözetet int a gőzhajó felé, azután balra a merre a Biczó hajója siklik lassan, csüggedten. Mintha titokzatos betűket írna a levegőbe evezőjével.

— Szegény Tamás!

Pántlikás Gábor megkapta az ötven forintot. A mit a vizen ígért, megtartotta. Megosztozott a legényekkel, de hogy ne maradjon belőle nekik sem, bevitte őket a parti csárdába s reggelre csak a pénz helye ásitott üres zsebükben.

Biczó Tamásnak nem kellett az ital. A nyomorult 20 frtot a mit fáradságaért kapott, egy szálíg oda adta pajtásainak.

Hej! keserűbb sors várt rá a legsavanyubb bornál.

Hacsak el nem vesztí magát, be kell váltania szavát. Meg kell kéri Bali Terka kezét. Kiverte a hideg, mikor erre gondolt. Ha nem ellenkezett volna az öreggel! De most már kár ezen tőprenkedni, a mi megessett az megessett, nem fordít már azon a mennybéli uristen sem.

Az nem is, hanem fordított maga Bali Terka.

Ajtót mutatott Biczó kéroinek. Tudta jól, hogy mért venné el; mert inkább boldogtalan lesz és mást is azzá tesz, hogysen egy csipetnyit engedjen gögösségéből.

Ez a visszautasítás nagyobb csapás volt a rátarti legényre, mintha a rút Terka hozzá ment volna.

Igaza lett az öreg Pántlikás Gábornak. Nincs többé leány a faluban, a ki hozzá menne. — Miért nem viszi haza Bali Terkát? — Ezt felelek neki kaczagva mindnyájan Elég csunya hozzá.

— — — — —

Ime ezért nem készül Biczó Tamás az ideai versenyre.

d z s i n d z s á r: semlyékos hely, (Kun-szó, de másutt is, például már Monoron is divik.)

f i n y vagy **f i n n y:** bőrkiütég, — ismeretes a népnél még e kifejezés formája is: „Kő finy,“ mely kifejezés a finnyel egyértelműnek tartatik, (Székely-szó.)

g a m: moesok, (Csángó-szó.)

g a m a n y: turványos helyek kiömlései. (Csángó-szó.)

g á m: ember- s állat hátgerince. — szólam „Gámot tettek a fontra,“ (Székely-szó és szólam.)

g á n y: udvaron vagy kertben magánosan álló s kerek alapzatú kenyersütő kemence. — e szólamban is előjön e szó; „Gány, gógány, gányó: mindhárom paraszté.“

g ó g á n y: 1. alföldön levő fonott sertés-ól, de a Székelyek közt. 2. befűlő kemenczét tesz, (s mint ilyen Székely-szó.)

g á n y ó: ismeretes alföldi szó.

g í l, g í l i vagy g í l e: gerle, (Székely-szavak.)

g ö z s: fa-bog, vagy jobban vastag héjjal ellátott fakönvés. — szólama: „Gözsöt fogtam apám, de majd le is estem a fáról!“ — mire a jász csak ennyit jegyzett meg egykedvűleg: „Be kár!“ (Jász-szó és szólam.)

h a t y: 1. kocsárfül keresztüköte. 2. hárs-szalacsból készült s lóra való faszerszám, — kifejezése: „Hatyt fonok“ vagy „Ne hatyolj!“ (ez utóbbi átvitt értelemben használják s értelme: ne nagyozolj! — megjegyzem az avatlanoknak, hogy a s z a l a c s - h á r s f a l j á l a t t n ö t t s z í l o n y s z e r ű tárgy és így a fa-hej és farsejt között van.) haty, — a Székelyek szerut Hun-szó és kifejezése is az.

h ü s z: hüvelyk-uj melletti láb-uj. (Baranyamegeyi szó.)

k á m: kút-rovat, — öszetelt szava.

k u l y k á m: kútgémfá végén levő nehezék, (mindkettő Kun-szó.)

k u l y: gémfá a kut-ostorral együtt. (Kun-szó.)

k u j: kút-ostorfa végén levő vasalás. (Kun-szó.)

k o v: sertés-zsiger. (Palócz-szó.)

k u r: 1. ajtón, vagy kapun levő vaspánt horgas része. 2. madár-ízó szó, például így kiáltanak fel az alföldön: „Kur, heja, kur!“ (Kun-szó.)

k ú s z: ajtó, vagy kapusarok-peczek, — szólama: „Kurba jár a kúsz.“ (Kun-szó és szólam.)

l a l: tetszhalott. (Hun-szó.)

l a r: aszott-avar.

l á k u: u. n. előföldhagyás, boglya-kemence alakban.

l á k o l n i: élő földet hagyni boglya-kemence alakban. — mig ha valamely nagyobb szerű épület alapja ásatásánál ily szerű élőföldet hagynak, már azt **l y a l y**-nak nevezik a Hunok maradékai a Székelyek s innen:

l á l y: a lánknál kisebb előföldhagyás. (Mindhárom régi Hun-szó.)

l á t y: félkör alaku földhányás, — szólama: „Látymellől lövök!“ — igéje:

l á t y o l n i: félkör alaku földet hányni. (Mindkettő Hun-szó.)

l e n y: fogantyúval ellátott egypenegejű taréjos esörgemetelő. (Székely-szó.)

l i m: lomos zsák koreza, — innen lim-lom — lomos zsák koreza madzagostól, — más fogalommal ellátott s öszszetett alakja is van a nép nyelvén, mely ismertebb s ez **l i m - l o m**, s jelent hányt-vetett, hasznavehetetlen ingó-bingóságot.

l o k: 1. lapályos térhely. 2. helység neve. 3. esaládnév, — kifejezése „Lokom lakom.“ — e szótól eredt „ság“ szó-képzővel e szó **l o k s á g:** ismeretes szó fogalmával együtt. (Székely-szó.)

m é z s: tezsola, — régi szó, de azért Baranyamegyében mai nap is él a nép ajkán.

m o t y: fogantus, másnéven füles mozsár ütője, igéje — motyogni, ismeretes verses szólama a nép ajkán:

„Motyog Rankó —
Moty van a kezében!“

n y é z s: tézsola-czifrázat. (Baranyamegeyi szó.)

n y ú z s: tézsola mindenestől, — ritmusos kifejezése. „Nyúzom — nyúzom!“ (Székely-szó és kifejezés.)

p a t y: gömbölyű ráspoly. (Kun-szó.)

p í r í t y: homoru vésű.

p í t y: 1. cipőn levő czepe, csakhogy ettől alakjára nézt különbözik, mert mig a pity alakja négyszögletű, a czepe kerek. 2. négyszögletű lapos gomb, mely többnyire ezüstből készül s a tehetősebb és leginkább malommal bíró alföldi gazdák mintegy megkülönböztetésül viselik.

p í t y: vasazatlan pilota-karó. (Székely szó.)

(Folytatása következik.)

Meghívó.

A „Rimaszombati dalárda“ ma, azaz folyó hó 22-én, délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését a községi iskola nagytermében, melyre a testületnek működő, nem működő

rendes és pártoló tagjai tisztelettel meghívotnak.

A gyűlés tárgyai:

1. A választmány jelentése.

2. Az alelnök karmester s a szólamvezetők választása.

3. Több nagyobb kérdés megoldása.

4. Indítványok. **A választmány.**

Hírek és vegyesek.

A gömöri ref. egyházmegye küldöttsége e hó 18-án tartotta meg Rimaszombatban gyámoldai számadását. Ott láttuk egyházmegyénk jelesei közül Csider Károly gondnokot, Tóth Sámuel, Réthy József, Ruskay Gyula, Papszász József lelkészeket, kik az átalakításban levő ref. templom munkálatát is megtekintették s elismeréssel nyilatkoztak a rimaszombati ref. egyház tagjainak áldozatkészsége s a folyamatosan levő nagyszerű átalakításról.

Kazinczy-ünnepély. A rimaszombati egyesült prot. gymnasium önképzőköre e hó 15-ikén tartotta évzáró s Kazinczy Ferencz nevről nevezett ünnepélyét. Bár a kellemetlen idő s egyik előkelő polgárnak temetése sokakat visszatartott az ünnepélyen való megjelenéstől, mindazáltal szép számú s előkelő közönség gyűlt össze a kijelölt időben. — Az ünnepélyt Fülep Béni vezetése alatt az ifjúsági énekkar kezdte meg, majd Bodor István elnök tartott megnyitó beszédet, értekezvén az anthropologia és pszichologiai s költészettan egymáshoz való viszonyáról, kimerítően tárgyalva a pozitivisták és idealisták álláspontját s bebonylítottva azt, hogy mindkét álláspontra csak akkor válhatik elfogadhatóvá és az emberiségre áldást hozóvá, ha azt a megtisztult kedélyvilág fényé aranyozza be. Ez értekezésen kívül, melyet a hallga-

tóság lelkesülten megéljengett, hallottunk az ifjak részéről tudományos becsesel bíró értekezéseket a történelem, esztétika mezejéről, beszéyleket és költeményeket, melyek egyikeből-másikából nem kevés költői és technikai ügyesség tünt elő és sikerült szavakatokat. Általában a közönség teljes megedléssel hagyta el a termet, hogy megtekintse a tanulók által rendezett rajzkiallítását a szomszéd tanteremben, hol Tóth János rajztanár egész rendszere volt áttekinthető. Az osztályonként csoportosított rajzok tanubizonyosságai annak, hogy a rajzolásban még a gymnasium falai között is lehet meglepő sikert érni el, ha a növendékek fejlődése normalis irányban vezetettnek. A „Kazinczy ünnepély“ tartási helyére nézve megjegyezzük azt, hogy eddig is szüknek bizonyult az iskola nagyterme ily ünnepélyek tartására, minek folytán ajánljuk, hogy ez mint p. o. Miskolczon van, a templomban tartassék, vagy ha ez kivihető nem volna, a város nagy tanczerme rendeztessék be e célra, mert már a gymnasium kiégésítésével nemcsak értékesebb műveket hallhatunk, de oly közönségre is lehet számítani, melyet befogadni az iskola terme nem lesz képes. **Egy jelen volt.**

Hymen. Buceogh Alajos, varbózi szép tehetségsű fiatal körjegyző, e hó 17-én vezette oltárhoz Salgó-Tarjánban Kovács József, ottani derék városi bíró és nógrádmegeyi bizottsági tagnak szép és kedves leányát, Mariskát kisasszonyt. Az esketést nyvs. és főt. Haffner Ignácz várszedei esperes-plebános és ez. kanonok ur végezte, szép alkalmi beszédet intézvén az új párhoz. A nyoszolyóasszonyi tisztelt Szabó Imréné-Beneckéi Laura urnó teljesítette. Tanuk Szabó Imre zagyvai körjegyző és Mikus Antal egri ügyvédjelölt; — koszorúkányok Szalay Ilonka, Szabó Etlaka és Simon Mariska kisasszonyok, vőtélyek pedig Kovács Antal, a menyasszony fivére és Kis Sándor urak voltak. A násznépet esküvő után a menyasszony szülőinek házánál grzdag lakoma várta, melyet Balogh talp alá huzott darabjai mellett virradtig tartó táncz követett.

Az ajnácskői fürdő igazgatóságát e napokban egy külföldi előkelő vendége arra kerte fel, hogy dr. Kovács Sebestyén Endre emlékére, kinek tanácsa folytán kereste fel e kiváló gyógyhelyet, a szép parkban egy kópodat állíttathasson s ezenkívül megígérte, hogy a fentnevezett orvos arczképét a fürdő számára egy magyar művészszel lefesteti, a maga számára pedig azon ezer éves fát, mely a park közepén nyújtja koronáját ég felé. — A fürdő igazgatóság nem késett az engedélyt, melyben a hála nyilatkozatának enged szabad utat, megadni, egyszersmind gondoskodik arról, hogy az arczkép ünnepélyesen lepleztessék le.

Megőrült Danko Nanesi osgyáni születésű 17 éves czigányleány. A szerencsétlen a bűségjárókhöz esatlakozva a szentkuthoz zárandokolt, hol utközben egy anya gyermekét oly szerencsétlenül ejté el, hogy azonnal meghalt. Az eltorzult hulla látása, vagy pedig más körülmény hatott-e a fiatal leány kedélyére, még eddig nem tudni. — Hazaérte után kijelentette szülei előtt, hogy férjhez megy, mert a szentkuthnál, mely czigányainknak hagyományos összekelő helye, kezét egy barna gavallér megkérte. Szülei nem épén rokonszenvesen fogadták a hirt, mire csakhamar zavar jelei mutatkoztak a leányon, kit anyja kíséretében küldtek be Rimaszombatba orvosi gondozás végett. Utközben azonban anyján is kitört az örülés, minek következtében mindkettőt kórházba szállították.

A „Pesti Hírlap“-ot, mely ez idő szerint a legértelmesebb magyar napilap, s mely a legkiválóbb publicistikai és szépirodalmi erőket egyesíti maga körül, melegen ajánljuk a magyar olvasó közönség pártfogásába, mint oly demokratikus lapot, mely nem szolgál egy pártot sem, csak a magyar állam és nemzet ügyét s e szerint mindenki pártkülönbség nélkül élvezheti. A „Pesti Hírlap“ tekintve nagy terjedelmét — mindennap tizenhat, vasár- és ünnepnapokon husz huszonnégy s hétfőn s ünnepek után is tizenkét oldalon jelenik meg — ma a legolcsóbb lap is. Negyedévre 3 frt 50 kr. egy hóra 1 frt 20 kr, tehát csak 20 krral drágább, mint a legkisebb néplapok, melyeket terjedelemre négyszeresen mul felül. Gazdag napirovatain kívül folyton két regényt közöl, naponkint két tárczát hoz, színházi, távirati és napihír rovata bővebb, mint a legnagyobb lapoké, melyekkel jól értesültség dolgában is kiállja a versenyt. Benne a komoly politikus ép úgy megleli a neki való olvasmányt, mint a szépirodalmat kedvelő nők, kiknek divattudósításokkal és hetenkint zene-melléklettel is kedveskedik. — Vezérezzük: Beksits Gusztáv, Törs Kálmán, Pesty Frigyes; tárczáit, karczólatait: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Váradi Antal, Jakab Elek, Györy Vilmos, Könyves Tóth Kálmán, Hindy Árpád, Radó Antal, Kürthy Emil, Sziklay János, Milkó Izidor. Csáktornyai Lajos s általában az öregebb és ifjabb írók közül a kiválóbbak szolgáltatják. Valóban méltó a pártolásra. A kiadóhivatal (Budapest, V. nádor-utca 7. Légrády testvérek) levelező lapon nyilvánított óhajra mutatóvánszámokat egy héti ingyen küld.

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés.)

Irta: **Mercényi László.**

(Vége)

— En vagyok tekintetes uram. Jó napot kívánok.

— Adjon isten! Üljön le Péter s mondja, mi jót hozott!?

— Levelet tekintetes uram, levelet. Kinevezték az illeték hivatalhoz titkárnak. Le van zárva e levél, de azért tudom foglalóját: 1200 forintot fizetése van.

— Hallod asszony, hallod!? Jó szellememnek köszönhetem. Ruhámat, czipőmet ide, add ide, hogy huzzam fel, hogy szaladjak s hogy köszönjem meg s ezzel Varga felült, de ültő helyéből a helyett egy felöltözött volna, visszahanyatlott ágyába.

— Gyenge vagyok még, majd holnap megyek.

— Sohase fárassza magát a tekintetes ur, mert ugyse tudná senkinek megköszönni: valami láthatlan tündér, valami jótét-lélek cselekedte az egészet. Majd elnagyolom, ha megengedi: egy liberális inas levelet hozott a miniszternek — ezt onnan tudjuk, mert mi szolgák tudunk meg minden először, sebtiben és melegiben, — nosza, lett aztán lótiás-futás! a miniszter hívatta a miniszter-tanácsost, a minisztertanácsos az osztály-tanácsost, ez megint egy másik tanácsost és sundám-bundám egy óra, nem, egy félóra alatt az egész össze volt ütve, — pedig azelőtt három hét, vagy három hónap is kellett az ilyesmihez. — Es én elhoztam a tekintetes urnak ezer örömmel, mert az osztály-tanácsos

nyájasan mondta: „Péter vigye azonnal!” el is hoztam melegiben s nem mondtam magamnak kétszer.

— Jól tette Péter!

— Mert beesültem az urat. — mert jötevé angyal, valami báróné, vagy grófné, valami kontesz tett jót a tekintetes urral.

— Ezek alkalmasint az én szép névteleneim lehetnek. kiknek elfelejtettem köszönni; de kerüljek csak a színi elébe, majd megköszönöm illedelmesen. — gondolta magában Varga, míg a szolga beszélt. — Bud keze . . .

— Folytassa kérem Péter.

— Nem folytatom biz én, mert terhire van a beszéd a mint látom, csak annyit mondok s az szóm és mondásom: szüm szerint kívánom, hogy adjon az isten erőt, egészséget az új hivatal elviseelésére, mert bizony azt a tekintetes ur megérdemli.

— Meg-e?

— Meg bizony. Bizony szó az isten szava s azzal erősittem. Mert — mert — szolt a szolga kalapját simogatva — mert abban a hivatalban mindenki megbántott engem, csak a tekintetes ur nem: meg is fogja azért áldani az isten és áldja is meg az én Istenem. Ajánlom magamat kegyes gráciájába!

— Péter megálljon; ejnye no, tudja: izé — — —

— Hagyja el tekintetes ur, meg van már az szolgálva.

— Péter, no, tudja, majd elsején.

— Tudom tekintetes ur tudom — nagyon is jól tudom, s az a bökkenő, hogy nagyon is jól tudom, de nem azért mondom ezt, hanem azért, mert izé, — azaz — — még egyszer ajánlom magam: Isten áldja meg gyermekeivel és kedves élete párjával egyetemben.

— Magát is Péter, s ezzel Péter meghajtva magát, septiben valami „isten áldja”-t dadogva, eltávozott.

Minek folytassam tovább, minek irjam le a megtisztult kebel tiszta érzelmait; tollam gyenge hozzá, s azért csak annyit jegyzek meg, hogy a zöldes-sárga nedvvel Varga démona is eltűnt.

Elment, messze, messze, valahova Törzsök — vagy

jobbán Törökországba, hol a távirtdi-hivatalnokok közt azért, mivel az arany és ezüst helyett bankjegyekkel akartak fizetni, lázongás, vagy a mint közönséges nyelven beszélük, strikkolás ütött ki.

A ki nem hiszi, keresse föl az arra vonatkozó újságokat, s azok lapjain megtalálja minden bizonytal, de ha eligazítja ott a bajt, Bud minden bizonytal, visszajön s állandó lakhelyét Párisból, ígéretéhez képest országunk fővárosába, Budapestre teszi át: könnyű neki, hisz szellemi lény — a hivatalnokok védszelleme.

* * *
S Varga tünderei? — tündérmódra eltűntenek s így ő, bár meggyógyulta után keresésükre indult, soha meg nem tudta köszönni a jótétet — pedig e nőkre és tündérujjakra már abból a tekintetből is szükségünk van, mivel éltünk széppé, kedvessé csak egyedül ők tehetik! ők e tündérnők.

A tudat örvendetes, hogy szép hazánkba ismét visszatértek a tündérek, mert Csallóköz helyett — mint a regeszertü monda tartja. — bizonyosan lesz itt újból Aranykert is: Bud szelleme tén oda is elvezet, ha élünk?!

Hivatalos közlemények.

Gömörmege kir. adófelügyelőjétől.

Hirdetmény.

Hivatkozással az 1883. évi XLIV. t. cz. 21. és 32. §§-aira ezennel közhírré tétetik, hogy az 1884—1886. évre alakított adófelszámolási bizottság a III. oszt. kereseti és bányaadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója ellen beérkezett felszámolások tárgyalását folyó évi június 30-án délelőtt 8 órakor Rimaszomban a kir. adófelügyelő hivatalos helyiségében megkezdendű s július 1-én és a következő napokon, míg minden teszámolás letárgyalva nem leszen, folytatni fogja.

Rimaszomban, 1884. június hó 19-én.

Elnöki megbízásból

Vladár Endre, kinstári előadó.

Gömörmege kir. tanfelügyelőjétől.

Körlevél.

A magyar nyelvben, valamint annak módszertani sikeres taitásában kevésbé vagy egészen járatlan néptanítók számára Losonczen rendezendő magyar nyelvi póttanfolyam folyó évi július 14-étől augusztus 24-éig fog megtartatni, mely időre megjelenő tanítók 70 krnyi napidij és az elszállásolás kedvezményével ellátatnak.

Mi is a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium folyó évi június 4-én 19475. sz. rendelete s a nógrádmegyei kir. tanfelügyelőség folyó hó 7-én 241. sz. a. átirata értelmében az ezen póttanfolyamban résztvenni köteles vagy kívánó tanítóknak azzal hozatik tudomásukra, hogy a nevezett kir. tanfelügyelőséghez intézett körvényüket jelen működésük és a magyar nyelv, illetve annak tanítási s terjesztési módszerében járatlanságukról szóló bizonyítványukkal folyó hó végeig alólírotthoz multhatlanul küldjék be.

Rimaszomban, 1884. június hó 10-én.

Gróó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Gömörmege kir. tanfelügyelőjétől.

Tisztelt iskolaszéki Elnök úr!

1023. sz. — A közoktatás ügyének előmozdítása ezéliből, főleg pedig, hogy az iskolai gondnokságok és iskolaszék tagjai tudhassák mi történik a népoktatás terén ország-szerte, kész a vallás és közokt. m. kir. miniszter úr O nagyméltósága minden községi és felekezeti iskolaszéknek tagjai között leendő köröztetés végett a „Néptanítók Lapját” egy példányban díjmentesen küldetni, ha eziránt a kir. tanfelügyelőség útján jelentkeznek.

Miről vonatkozással f. é. 599. sz. a. körlevelemben ezen most már ily értelemben módosított intézkedésre a f. év. 15.788. sz. a. miniszteri rendelet értelmében tudomásul ezennel értesitem.

Rimaszomban, 1884. jun. 10.

Gróó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Magán-hirdetések.

Haszonbéri hirdetés.

A mikóházi pusztán 327 holdas birtok, mely 82 hold rét, 180 hold szántóföld, 65 hold legelőből áll kellő gazdasági épületekkel együtt folyó évi október 1-től számítandó 6 évre haszonbérbe adandó, értekezhetni lehet **Samarjay János** úrnál a Bakti-pusztán. (Utolsó posta: Rimaszomban.)

Ajnácskői gyógyfürdő.

Az ajnácskői szénsavas-vasas fürdőben az idény kezdetét veszi május 1-én és végződik szeptember utólján.

A 80 krtól 1 frt 50 krig rugó szoba árak, az idény kezdetétől június utolsó napjáig és augusztus 21-től az idény végeig 50%-lival olcsóbbak.

Rendszeres savó-kúra május 20-án, **szőlő-kúra** szeptember 1-én lépnd életbe.

Postahivatal Ajnácskőn, távirtdi állomás Ajnácskő-Sőregen van.

A fürdő hygieanicus szempontból dr. Plichta Soma Nógrádmegyei t. főorvosa felügyelete alatt áll és dr. Szabó Samu Gömörmegei t. főorvosa által látatik el orvosi tanácsal.

Közlekedés (mérsékelt vasuti jegyekkel, miről tájékozást az állomásokon kifüggesztett hirdetések nyújtanak) Fülek és Miskolcz felől naponta nyolczszor az ajnácskő-sőregi állomáshoz érkező vonatokkal történhetik.

Az állomás és fürdő közt kocsis közlekedés tartatik fenn személyenként 50 kr. viteldíjjal.

Jó konyharól Schook János vendéglős. — **Izraeliták** megfelelő ellátásáról Lusztig Dániel gondoskodik. Lakás megrendeléseket elfogad

3-3 **a fürdőigazgatóság.**

Hirdetmény.

Plenezner János csődtömegéhez tartozó kereskedelmi árucikkek együttesen — úgy amint azok a kereskedelmi üzlethelyiségében találtatnak — ajánlattétel útján eladandók; az ajánlat **15 nap** alatt az összeg szabatos kitüntetésével alólírotthoz intézendő, kinek közbenjöttével az eladás tárgyát képező üzlet, valamint az arra vonatkozó csődleltár is megtekinthető.

Csetnek, 1884. június 17-én.

Matolay Bertalan, csődtömeggondnok:

Fogorvosi jelentés.

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint ezental **minden szombaton** Rimaszomban megjeleni és a lentirt helyiségben fogorvosi rendeléseket teljesíteni, illetőleg fogmütéteket eszközölni fogok.

Mint hogy a moderna foggyógyászat magas kifejlődésének megfelelő legújabb műszerekkel rendelkezem, azon helyzetben vagyok, hogy az egyes mütéteket aránylag rövid idő alatt, a beteg lehető kimelésével teljesíthetem.

Díjjak mérsékelték és nyomtatott díjjegyzékek kívánatra bérmentesen beküldetnek.

Műtő helyiség: Rimaszomban, Losonczy utca, 15. sz. Nagy József-féle házban, Hollósi butorkereskedővel szemközt.

Rendelő órák: délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2-től 6-ig.

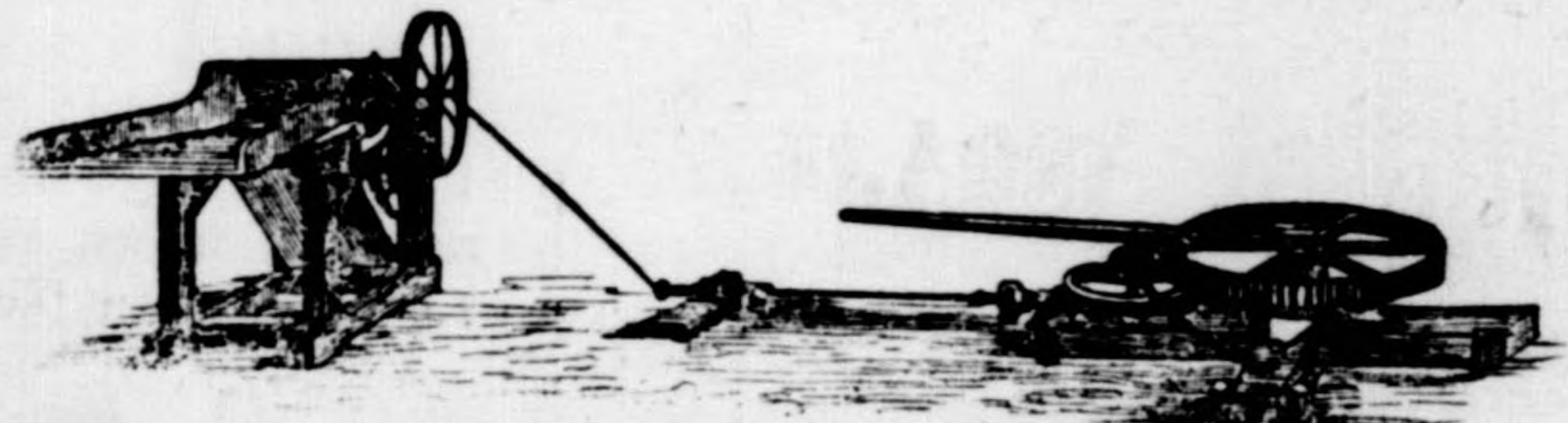
4-4*

Dr Véber Ignác, fogorvos.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán,

☛ eperjesi-ut 6. szám, és Kzssa mellett a Csérmelyölgyben. ☛

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával ezészerűen és gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

☛ **Cséplőkészleteit**, könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

☛ **Kézi cséplőgépeit.**

☛ **Backer- és magtár-rostáit.**

☛ **Sorba- és szórvavető gépeit.**

☛ **Gőzgepeit és gőzkazánjait.**

☛ **Szeszgyár berendezéseit.**

☛ **Szivattyuit stb.**

Csérmelyölgyi gépműhelyünkben (Kassa mellett) gépgyártmányaink **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.**

Rendelvényeket elfogad részünkre: **Benyo Béla úr Rimaszomban.**

Gazdasági gépeink képe s. valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen s bérmentve küldjük be. 2-6

☛ Kiadóhivatal: Budapest, V. Nádor-utca 7. sz. ☛

Előfizetési árak
a „Pesti Hírlap”-ra:

Egész évre . . . 14 frt — kr.

Félévre . . . 7 „ — „

Negyedévre . . . 3 „ 50 „

Egy óra . . . 1 „ 20 „

Egyes szám helyben 4 kr.

Vidéken 5 kr.

PESTI HIRLAP

Megjelen

mindennap,

az unne- és vasárnapo-

kat követő napokon is,

2-2¹/₂ i ven.

LEGOLCSOBB, LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR
POLITIKAI NAPILAP.

☛ Mutatványszámok kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldetnek. ☛